
Tabula Peutingeriana - Terra plana

Autor:

Data de publicació: 10-03-2010

La taula de Peutinger (o Tabula Peutingeriana) és un pergamí conservat a la Biblioteca imperial de Viena. El va fer un monjo de Colmar al segle xiii copiant un document originari més vell avui dia perdut, que es va realitzar segurament en temps de l'Imperi Romà entre els segles i i iii. El mapa és una còpia de pergamí, que data d'aproximadament 1200, d'un original de l'Antiguitat tardana. [3] Cobreix Europa (sense la península Ibèrica i les illes britàniques), el nord d'Àfrica i parts d'Àsia, incloent-hi l'Orient Mitjà, Pèrsia i el subcontinent indi. Segons una hipòtesi, el mapa existent es basa en un document del segle IV o V que contenia una còpia del mapamundi preparat originalment per Agripa durant el regnat de l'emperador August (27 aC - 14 dC).

No obstant això, Emily Albu ha suggerit que el mapa existent podria basar-se en un original del període carolingi. [4] Segons Albu, el mapa probablement va ser robat per l'humanista Conrad Celtes, que el va llegir al seu amic, l'economista i arqueòleg Konrad Peutinger, que el va donar a l'emperador Maximilià I com a part d'un pla de robatori de llibres a gran escala.

La carta va passar a possessió de Conrad Meissel (Celtis Protucius), que la va descobrir a Worms i la va donar el 1507 a un antiquari d'Augsburg, de nom Conrad Peutinger, que la va conservar amb cura i hi va fer algunes anotacions. Després de la seva mort el 1564, el document fou comprat per la Biblioteca imperial de Viena, que li va donar el nom del propietari.

Tabula Peutingeriana (secció d'un facsímil modern), de dalt a baix: costa dàlmata, mar Adriàtic, sud d'Itàlia, Sicília, costa mediterrània africana

Tabula Peutingeriana (en llatí 'El mapa de Peutinger'), també coneguda com a Taula de Peutinger,[1] taules de Peutinger[2] o Taula de Peutinger, és un itinerarium il·lustrat (antic mapa de carreteres romà) que mostra el traçat del cursus publicus, la xarxa de carreteres de l'Imperi Romà.

El mapa és una còpia de pergamí, que data d'aproximadament 1200, d'un original de l'Antiguitat tardana. [3] Cobreix Europa (sense la península Ibèrica i les illes britàniques), el nord d'Àfrica i parts d'Àsia, incloent-hi l'Orient Mitjà, Pèrsia i el subcontinent indi. Segons una hipòtesi, el mapa existent es basa en un document del segle IV o V que contenia una còpia del mapamundi preparat originalment per Agripa durant el regnat de l'emperador August (27 aC - 14 dC).

No obstant això, Emily Albu ha suggerit que el mapa existent podria basar-se en un original del període carolingi. [4] Segons Albu, el mapa probablement va ser robat per l'humanista Conrad Celtes, que el va llegir al seu amic, l'economista i arqueòleg Konrad Peutinger, que el va donar a l'emperador Maximilià I com a part d'un pla de robatori de llibres a gran escala. [5]

Anomenat així en honor a l'antiquari alemany del segle XVI Konrad Peutinger, el mapa es conserva a la Biblioteca Nacional d'Àustria (l'antiga Biblioteca de la Cort Imperial) a Viena des de 1738. [3]

Contingut

Es creu que la Tabula és un descendent llunyà d'un mapa preparat sota la direcció de Marc Vipsani Agripa, un general romà, arquitecte i confident de l'emperador August; va ser gravat en pedra[6] i exposat al Porticus Vipsania a la zona del Campus Agrippae de Roma, prop de l'edifici de l'Ara Pacis.

La datació imperial primerenca de l'arquetip del mapa està recolzada per l'historiador nord-americà Glen Bowersock, basant-se en nombrosos detalls de l'Aràbia romana anacrònics per a un mapa del segle IV. [7] Bowersock va concloure que la font original és probablement el mapa fet per Vipsanius Agrippa. [8] Aquesta datació també és coherent amb la inclusió en el mapa de la ciutat romana de Pompeia, prop de l'actual Nàpols, que mai va ser reconstruïda després de la seva destrucció en una erupció del Vesuvi l'any 79 dC.

El mapa romà original, del qual aquesta pot ser l'única còpia supervivent, va ser revisat per última vegada al segle IV o principis del V. [9][10] Mostra la ciutat de Constantinoble, fundada el 328, i la prominència de Ravenna, seu de l'Imperi Romà d'Occident del 402 al 476, el que suggereix una revisió del segle V a Leví i Leví. [9] La presència de certes ciutats de Germania Inferior que van ser destruïdes a mitjans del segle V proporciona un terminus ante quem (l'última data de creació plausible d'un mapa), tot i que Emily Albu suggereix que aquesta informació podria haver-se conservat en forma textual, no cartogràfica. El mapa també esmenta França, un estat que va néixer només al segle V.

Descripció del mapa

Es creu que la Tabula Peutingeriana és l'únic mapa conegut del cursus publicus romà, la xarxa de carreteres estatal. S'ha proposat que la còpia supervivent va ser creada per un monjo a Colmar el 1265,[11] però això és discutit. [12] El mapa consisteix en un enorme rotlle de 6,75 metres de llarg i 0,35 metres d'alçada,[6] muntat a partir d'onze seccions, una reproducció medieval del rotlle original.

Roma (d'un facsímil)

És un mapa molt esquemàtic (similar a un mapa de trànsit modern), dissenyat per donar una visió pràctica de la xarxa de carreteres, en contraposició a una representació precisa de les característiques geogràfiques: les masses de terra que es mostren estan distorsionades, especialment en direcció est-oest. El mapa mostra molts assentaments romans, les carreteres que els connecten i les distàncies entre ells, així com altres característiques com rius, muntanyes, boscos i mars. En total, al mapa es mostren no menys de 555 ciutats i 3.500 topònims més. [13] Les tres ciutats més importants de l'Imperi Romà de l'època, Roma, Constantinoble i Antioquia, estan representades amb una decoració icònica especial.

A més de la totalitat de l'imperi, el mapa també mostra àrees del Pròxim Orient, l'Índia i el Ganges, Sri Lanka (Insula Taprobane), i fins i tot una indicació de la Xina. També mostra un "Temple d'August" a Muziris (actual Kodungallur) a l'actual costa de Malabar, un dels principals ports comercials amb l'Imperi Romà a la costa sud-oest de l'Índia. [14] A l'extrem occidental del rotlle, l'absència del Marroc, la península Ibèrica i les illes britàniques indica que s'ha perdut una dotzena secció original a la còpia supervivent; la secció que faltava va ser reconstruïda el 1898 per Konrad Miller. [15]

El mapa sembla basar-se en "itineraris", llistes de destinacions al llarg de les vies romanes, ja que s'indiquen les distàncies entre punts al llarg de les rutes. [16] Els viatgers no haurien tingut res tan sofisticat com un mapa modern, però necessitaven saber què els esperava a la carretera i fins a quin punt. La taula de Peutinger representa aquestes carreteres com una sèrie de línies esglaonades al llarg de les quals s'han marcat les destinacions per ordre de viatge. La forma de les pàgines de pergami explica el disseny rectangular convencional. No obstant això, una similitud aproximada amb les coordenades de la cartografia de la Terra de Ptolemeu dona a alguns escriptors l'esperança que alguna representació terrestre fos intencionada pels compiladors originals desconeguts.

Els escenaris i les ciutats estan representats per centenars de símbols de llocs funcionals, utilitzats amb discriminació, des de la icona més simple d'un edifici amb dues torres fins als elaborats "retrats" individualitzats de les tres grans ciutats. Els editors Annalina i Mario Levi van concloure que els símbols semiesquemàtics i semipictòrics reproduïen les convencions cartogràfiques romanes dels itineraria picta descrits per l'escriptor del segle IV Vegetius,[17] dels quals aquest és l'únic testimoni conegut.

El mapa va ser descobert en una biblioteca de la ciutat de Worms per l'erudit alemany Conrad Celtes el 1494, que no va poder publicar la seva troballa abans de la seva mort i va llegir el mapa el 1508 a Konrad Peutinger, un humanista i antiquari alemany d'Augsburg, que va donar nom al mapa. [11] La família Peutinger va mantenir la possessió del mapa durant més de dos-cents anys fins que es va vendre el 1714. Després va passar repetidament entre diverses famílies reials i d'elit fins que va ser comprada pel príncep Eugeni de Savoia per 100 ducats; a la seva mort el 1737, va ser comprada per a la Biblioteca de la Cort Imperial dels Habsburg a Viena (Hofbibliothek). Avui es conserva a la Biblioteca Nacional d'Àustria al palau Hofburg de Viena,[18] i a causa de la seva fragilitat es troba fora de qualsevol exposició pública. [6]

Diversos estudiosos consideren que el mapa va arribar a la possessió dels celtes per mitjà del robatori. Celtes, Peutinger i el seu emperador tendien a apuntar als artefactes que connectaven el seu imperi (el Sacre Imperi Romanogermànic) amb l'antic Imperi Romà. Celtes i Peutinger es van esforçar per eliminar les pistes relacionades amb el parador original del mapa i, per tant, probablement es perd el coneixement sobre els seus primers tres-cents anys. [19][20]

Unger opina que continuar anomenant aquest mapa "Peutinger" significa honrar el robatori. [21]

Un dels primers erudits que va acusar els celtes del robatori va ser el teòleg Johann Eck. [22]

Quan els celtes van donar el mapa a Peutinger, va deixar instruccions que més tard influïrien en la seva història posterior i finalment conduiran a la publicació el 1598: "Llega al Sr. Dr. Conrad Peutinger l'itinerarium Antonii Pii . . . ; Desitjo, però, i demano que després de la seva mort es lliuri a l'ús públic, com ara alguna biblioteca. No obstant això, quan el mapa estava en possessió de Peutinger i els seus fills, altres només podien accedir-hi directament en rares ocasions. El mapa es va perdre i només va ser redescobert el 1597 per Marcus Welser (membre de la família Welser i parent de Peutinger). Segons Welser, que va escriure un comentari sobre el mapa (el Praefatio), va ser la descripció de l'humanista Beatus Rhenanus la que "va despertar un intens desig en molta gent d'inspeccionar-lo". Durant el temps que es va perdre, Peutinger i Welser van intentar crear una edició facsímil del mapa a partir dels esbossos que conservaven. Aquests esbossos van ser publicats el 1591 i l'esmentat Praefatio va ser la introducció de l'obra. [23]

El 2007, el mapa es va col·locar al Registre de la Memòria del Món de la UNESCO i, en reconeixement d'això, es va mostrar al públic durant un sol dia el 26 de novembre de 2007. A causa de la seva fràgil condició, no sol ser exposat al públic. [24]

Edicions impreses

El mapa va ser copiat pel cartògraf brabantia Abraham Ortelius i publicat poc després de la seva mort el 1598. [25] Una primera edició parcial va ser impresa a Anvers el 1591 (titulada *Fragmenta tabulae antiquae*[26]) per Johannes Moretus, que imprimiria la *Tabula* completa el desembre de 1598, també a Anvers. Johannes Janssonius va publicar una altra versió a Amsterdam, c. 1652.

El 1753 Franz Christoph von Scheyb va publicar una còpia, i el 1872 Konrad Miller, un professor alemany, va ser autoritzat a copiar el mapa. Diverses editorials d'Europa van fer còpies. El 1892, els editors Williams i Norgate van publicar una còpia a Londres, i el 1911 es va afegir un full que mostrava les seccions reconstruïdes de les illes britàniques i la península Ibèrica que faltaven a l'original. [1]

Mapa

Una versió moderna de la Tabula Peutingeriana romana, sense el panell britànic i ibèric reconstruït a l'oest fins a l'Índia a l'est. (Konrad Miller, 1887)

Vegeu també

El jaciment arqueològic de Jublains conté una discussió substancial d'un possible error de copista en el mapa

Notes

- ^ Jump up to:un b Ravenstein 1911, p. 637.
- ^ James Strong i John McClintock (1880). "Eleuteròpolis". A: La Ciclopèdia de Literatura Bíblica, Teològica i Eclesiàstica. NY: Haper i germans. Consultat el 30 d'agost de 2024 via biblicalcyclopedia.com.
- ^ Jump up to:un b "Die Tabula Peutingeriana" (en alemany). Biblioteca Nacional d'Àustria. 21 de novembre de 2018.
- ^ Emily Albu, El mapa medieval de Peutinger: renaixement imperial romà en un imperi alemany. Cambridge; Nova York: Cambridge University Press, 2014
- ^ ? Albu, Emily (29 d'agost de 2014). El mapa medieval de Peutinger. Cambridge University Press. pp. 13, 14. ISBN 978-1-107-05942-9. [Consulta: 23 febrer 2022].
- ^ Jump up to:un b c Brown, Kevin J. Mapes a través dels segles. White Star Publishers. pàg. 16.
- ^ Bowersock 1994, pp. 169–170, 175, 177, 178–179, 181, 182, 184.
- ^ Bowersock 1994, p. 185.
- ^ Jump up to:un b Levi & Levi 1967, p. [pàgina necessària]
- ^ Bagrow 2010, p. 37
- ^ Jump up to:un b Nussli
- ^ Patrick Gautier-Dalché (2003). "La transmissió medieval i renaixentista de la Tabula Peutingeriana" (PDF).
- ^ Prestants 2020
- ^ Ball 2000, p. 123.
- ^ Talbert 2010, p. 189
- ^ No totes les etapes són entre pobles: de vegades una cruïlla marca el punt d'etapa.
- ^ "... viarum qualitas, compendis, diverticles, montes, flumina ad fidem descripta (Epitoma rei militaris 3, 6) suggereixen un "itinerari pictòric" més detallat que l'itinerari Antoní o la Tabula Peutingeriana.
- ^ Número d'accés: Codex 324.
- ^ Albu 2014, pàg. 13, 14.
- ^ ? Foster, Russell (26 de juny de 2015). Cartografia de l'Imperi Europeu: Tabulae imperii Europaei. Routledge. pàg. 116. ISBN 978-1-317-59306-5. [Consulta: 23 febrer 2022].
- ^ ? Unger, Richard (31 d'agost de 2008). Cartografia a l'antiguitat i l'edat mitjana: noves perspectives, nous mètodes. BRILL. pàg. 119. ISBN 978-90-474-4319-3. [Consulta: 23 febrer 2022].
- ^ Fusta, Christopher S.; Wood, Professor Christopher S. (15 d'agost de 2008). Falsificació, rèplica, ficció: temporalitats de l'art renaixentista alemany. Universitat de Chicago Press. p. 8. ISBN 978-0-226-90597-6. [Consulta: 23 febrer 2022].
- ^ Vanhaelen, Angela; Ward, Joseph P. (26 d'abril de 2013). Fer públic l'espai a l'Europa moderna: performance, geografia, privacitat. Routledge. pàg. 132-134. ISBN 978-1-135-10467-2. [Consulta: 23 febrer 2022].
- ^ Campana 2007.
- ^ Welser, Marcus (1558-1614) Autor adaptat; Peutinger, Konrad (1465-1547) Autor adaptat; Ortelius, Abraham (1527-1598) Auteur du texte (1598). "Tabula itineraria". Gal·lica. [Consulta: 2021-02-26].
- ^ "Fragmenta Tabulae antiquae in quis aliquot per Rom. Provincias Itinera ex Peutingerorum bibliotheca". www.europeana.eu. [Consulta: 2021-02-26].

Referències

Ball, Warwick (2000), Roma a l'Est: la transformació d'un imperi, Londres i Nova York: Routledge, ISBN 0-415-11376-8

Bagrow, Leo (2010), Història de la cartografia, Transaction Publishers, p. 37, ISBN 978-1-4128-2518-4

Bell, Betània (26 de novembre de 2007), Es presenta el full de ruta de l'antiga Roma, BBC News

Bowersock, Glen (1994), Aràbia Romana, Harvard University Press, ISBN 0-674-77756-5

Lendering, Jona (12 d'octubre de 2020) [2003], "Peutinger Map", Livius, arxivat de l'original el 5 de juny de 2023, consultat el 12 de juliol de 2023

Levi, Annalina; Levi, Mario (1967), Itineraria picta: Contributo allo studio della Tabula Peutingeriana (en italià), Roma: Bretschneider — Inclou la millor reproducció fàcilment disponible de la Tabula Peutingeriana, a escala 2:3.

Levi, Annalina; Levi, Mario (1978), La Tabula Peutingeriana (en italià), Bolonya: Edizioni Edison — Inclou una reproducció de la Tabula Peutingeriana, a escala 1:1.

Nussli, Christos, "The Tabula Peutingeriana, a Roman Road Map", Euratlas.net, consultat el 15 agost 2016

Ravenstein, Ernest George (1911), "Map", a Chisholm, Hugh (ed.), Encyclopædia Britannica, vol. 17 (11a ed.), Cambridge University Press, p. 637

Schmidt-Burkhardt, Astrit (2020), "Die Papierschlange. Scheybs Kampf mit der Tabula Peutingeriana", Zeitschrift für Ideengeschichte, 14 (1): 77u201292, doi: 10.17104/1863-8937-2020-1-77, ISBN 978-3-406-74861-5

Talbert, Richard (2010), El món de Roma: el mapa de Peutinger reconsiderat, Cambridge University Press, ISBN 9780521764803

Lectures addicionals

Albu, Emily. 2005. "Geografia imperial i el mapa medieval de Peutinger". *Imago Mundi* 57:136-148.

Brodersen, Kai. 2004. "Mapeig (en) el món antic". *Revista d'Estudis Romans* 94:183-190

Elliott, Thomas. 2008. "Construint una edició digital per al mapa de Peutinger". En *cartografia a l'antiguitat i l'edat mitjana*. Editat per Richard J. A. Talbert i Richard W. Unger, 99-110. Leiden, Països Baixos: Brill.

Gautier Dalché, Patrick. 2003. "La transmissió medieval i renaixentista de la Tabula Peutingeriana". Traduït per W. L. North. In *Tabula Peutingeriana. Le antiche vie del mondo*. Editat per Francesco Prontera, 43-52. Florència: Leo S. Olschki.

Rathmann, Michael. 2016. "La tabula peutingeriana i la cartografia antiga". A *Brill's Companion to Ancient Geography: The Inhabited World in Greek and Roman Tradition*. Editat per S. Bianchetti, M. R. Cataudella i H. -J. Gehrke, 337-362. Leiden, Països Baixos i Boston: Brill.

Enllaços externs

Recursos de la biblioteca sobre
Tabula Peuringeriana

Llibres en línia
Recursos de la biblioteca
Recursos en altres biblioteques

Viquitexts té el text de l'article de la Nova Enciclopèdia Internacional de 1905 "Taula Peutingeriana".

Mapa de Peutinger com un tot sense fissures, en color, amb capes superposades, per Richard Talbert

Omnes Viae: Tabula Peutingeriana com a planificadora de rutes, traçada a OpenStreetMap

Bibliotheca Augustana: escaneig complet de Tabula Peutingeriana 1887-1888

Diapositiva #120 Monografia:Tabula Peutingeriana, segle I dC Arxivat 2007-04-21 a Wayback Machine, Imatges cartogràfiques

Tabula Peutingeriana (JPEG d'alta resolució i índex alfabètic) al Projecte LTDM de Sorin Olteanu (soltdm.com)

Tabula Peutingeriana – Navegació interactiva i índex amb zoom

Tabula Peutingeriana: reproducció a mida real amb permís de la Biblioteca Nacional d'Àustria

Comentari sobre la Tabula Peutingeriana Base de dades en línia del projecte DFG

AncientMiddleEast.com, geolocalitzat. Gràfics KMZ de gairebé tots els punts en segments de regions no europees, per utilitzar-los a GoogleEarth.